

Påstått missbruk av dominerande ställning och påstådd konkurrensbegränsande offentlig säljverksamhet – mobila betallösningar för parkering

Konkurrensverkets beslut

Konkurrensverket kommer inte att utreda klagomålen ytterligare i de delar som avser förutsättningarna för privata aktörer att erbjuda mobila betallösningar för parkering på kommunala parkeringsplatser inom Göteborgs kommun.

Ärendena

Klagomålen

Konkurrensverket mottog den 11 maj 2018 ett klagomål från EasyPark AB (EasyPark) och den 28 maj 2018 ett klagomål från Inteleon AB (Inteleon). I klagomålen, som i huvudsak överensstämmer, anförs följande. Göteborgs Stad och kommunala bolag ägda av Göteborgs Stad utestänger leverantörer av mobila betallösningar för parkering från kommunala parkeringsplatser inom Göteborgs kommun. Parkeringsplatserna utgör en nödvändig nytthet (infrastruktur) som privata leverantörer av mobila betallösningar för parkering nekas tillgång till. Agerandet innebär att Göteborgs Stads egen mobila betallösning för parkering, som det kommunala bolaget Göteborgs Stads Parkerings AB (Parkeringsbolaget) tillhandahåller på kommunala parkeringsplatser i Göteborg, fredas från konkurrens, då det är omöjligt för privata leverantörer av mobila betallösningar att erbjuda konkurrenskraftiga tjänster i kommunen utan tillgång till de parkeringsplatser som Göteborgs Stad kontrollerar. Agerandet utgör missbruk av dominerande ställning enligt 2 kap. 7 § konkurrenslagen (2008:579), KL, samt konkurrensbegränsande offentlig säljverksamhet enligt 3 kap. 27 § KL.

Vidare anförs att Parkeringsbolaget genom avtal med ett kommunalt bolag inom Mölndals kommun erbjuder den egna mobila betallösningen för parkering på kommunala parkeringsplatser i Mölndal. Parkeringsbolagets verksamhet inom

Mölnåls kommun faller enligt klagomålen utanför den kommunala kompetensen.

Marknadsförhållanden

Mark kan upplåtas för parkering av både offentliga och privata markägare. I vissa fall tas avgift ut för parkeringen. På allmän plats får kommuner, enligt lagen (1957:259) om rätt för kommun att ta ut avgift för vissa upplåtelser av offentlig plats, ta ut ersättning i form av en avgift för rätten att parkera på offentlig plats som står under kommunens förvaltning. Avgift får dock endast tas ut i den omfattning det behövs för att ordna trafiken. Rätten att ta ut avgift för parkering på tomtmark är civilrättsligt grundad för både privata och offentliga aktörer.

De som upplåter parkering (till exempel kommuner, kommunala bolag och privata aktörer) ansvarar, utöver själva upplåtandet av plats, även för exempelvis underhåll, städning, säkerhet, övervakning och tillhandahållande av betallösning för parkeringsplatserna. Sådana betallösningar kan till exempel vara betalning i automat med kontanter eller kort, betalning via sms eller olika internetbaserade applikationer (appar).

De senaste åren har inhämtande av parkeringsavgifter via app, hemsida, sms eller telefonsamtal blivit allt vanligare. I detta beslut används termen mobila betallösningar för parkering för att beskriva dessa tjänster. De som upplåter parkeringsplatser kan teckna avtal med aktörer som tillhandahåller mobila betallösningar om inhämtande av betalning av parkeringsavgifter för upplåtarens räkning. För kommuner och kommunala bolag sker detta vanligtvis genom upphandling eller avtal om koncession. Leverantören kan få ersättning för tillhandahållande av tjänsten genom provision från den som upplåter parkeringsplatserna eller genom att ta ut ersättning direkt mot den som betalar parkeringsavgiften.

De som parkerar har möjlighet att betala parkeringsavgiften genom den mobila betallösningen och leverantören av den mobila betallösningen för sedan över parkeringsavgiften till den som upplåter parkeringsplatserna. När parkeringen har registrerats skickar leverantören information om parkeringen till den aktör som utför parkeringsövervakning för upplåtarens räkning. Leverantören kan därtill exempelvis tillhandahålla statistik om antal parkeringar som registreras genom tjänsten och liknande till den som upplåter parkeringsplatserna. Leverantören tillhandahåller således en tjänst till dem som tillhandahåller parkeringsplatser.

Leverantören av den mobila betallösningen får genom avtalet med den som upplåter parkeringsplatser möjlighet att erbjuda betallösningen och kringtjänster gentemot dem som parkerar. Förutom möjligheten att betala sin parkering kan konsumenterna även sätta igång, förlänga och avsluta parkeringstiden på distans samt avsluta parkeringen vid en viss tid. Många appar erbjuder också till exempel

hjälp för den som ska parkera att hitta en parkeringsplats. Leverantören av den mobila betallosningen tillhandahåller således även en tjänst till dem som parkerar.

Kommunen och företagen

Göteborgs Stad

Göteborgs Stad, förvaltningar inom kommunen samt kommunala bolag äger och förvaltar mark inom Göteborgs kommun som i vissa fall upplåts för avgiftsbelagd parkering.

Parkeringsbolaget

Parkeringsbolaget är ett kommunalt bolag som ägs av Göteborgs Stad. Verksamheten styrs av ägardirektiv från kommunfullmäktige och genom stadens parkeringspolicy.

Parkeringsbolaget äger och förvaltar parkeringsplatser inom Göteborgs kommun. Parkeringsbolaget har utvecklat och erbjuder en mobil betallosning för parkering under varumärket Parkering Göteborg på merparten av de kommunala parkeringsplatserna i Göteborg. Parkeringsbolaget har även avtal med ett kommunalt bolag i Mölndals kommun om att erbjuda sin mobila betallosning för parkering på kommunala parkeringsplatser i Mölndal.

EasyPark

EasyPark är ett företag som tillhandahåller mobila betallosningar för parkering. EasyParks tjänst finns i cirka 1 200 städer, i 14 europeiska länder. EasyPark är verksamt i kommuner över hela Sverige.

Inteleon

Inteleon är ett företag som tillhandahåller mobila betallosningar för parkering. Verksamheten utövas under varumärket SMS Park. Inteleon är verksamt i kommuner över hela Sverige.

I slutet av augusti 2019 tillkännagavs att EasyPark förvärvar Inteleon.

Konkurrensverkets utredning

Under utredningen har Konkurrensverket ålagt Parkeringsbolaget att inkomma med uppgifter, bland annat om sin verksamhet och om marknadsförhållanden avseende parkeringstjänster i Göteborg. Parkeringsbolaget har också yttrat sig i ärendena. Konkurrensverket har även inhämtat uppgifter från och varit i kontakt med andra aktörer som erbjuder mobila betallosningar och/eller avgiftsbelagda parkeringsplatser i Göteborg och Mölndal, bland annat klagandebolagen.

Skäl för beslutet

Göteborgs Stad tillhandahåller genom Parkeringsbolaget en mobil betallösning för parkering på kommunala parkeringsplatser i Göteborg i egen regi. Staden och Parkeringsbolaget har valt att inte inhämta betalning för parkering genom privata leverantörers mobila betallösningar. Det innebär att det inte finns möjlighet att använda privata leverantörers mobila betallösningar vid parkering på kommunala parkeringsplatser i Göteborg. Den fråga som aktualiseras i ärendena är om detta kan utgöra ett agerande som strider mot konkurrenslagen, vilket klagandebolagen har anfört.

Frågan om Parkeringsbolagets verksamhet i Mölndals kommun behandlas inte i detta beslut.

Rättsliga utgångspunkter*Missbruk av dominerande ställning*

Enligt 2 kap. 7 § KL är missbruk av en dominerande ställning på marknaden förbjudet. I klagomålen har missbruk av dominerande ställning genom leveransvägran av en nödvändig nytthet gjorts gällande.

Varje företag har som utgångspunkt rätt att ingå avtal med vilket annat företag som helst (avtalsfrihet), och därmed även frihet att välja att inte ingå avtal. Under vissa förutsättningar kan dock en vägran att leverera utgöra ett missbruk av dominerande ställning, om vägran avser tillgång till en nödvändig nytthet.¹ En sådan nödvändig nytthet kan exempelvis utgöras av en vara, tjänst eller infrastruktur. Den nödvändiga nytthet som enligt klagandebolagen är aktuell i förevarande ärenden är kommunala parkeringsplatser i Göteborg.

Konkurrensbegränsande offentlig säljverksamhet

Enligt 3 kap. 27 § KL får staten, en kommun eller ett landsting förbjudas att i en säljverksamhet av ekonomisk eller kommersiell natur tillämpa ett visst förfarande, om det snedvrider, eller är ägnat att snedvrída, förutsättningarna för en effektiv konkurrens på marknaden. Förbud får också meddelas om förfarandet hämmar, eller är ägnat att hämma, förekomsten eller utvecklingen av en sådan konkurrens. Förbud får dock inte meddelas när det gäller förfaranden som är försvarbara från allmän synpunkt. För en kommun eller ett landsting kan även en verksamhet förbjudas, om den inte är förenlig med annan lagstiftning.

---

¹ Mål C-7/97, *Brommer*, EU:C:1998:569.

Att vägra ge tillträde till infrastruktur är ett sådant förfarande som i vissa fall kan förbjudas med bestämmelsen om konkurrensbegränsande offentlig säljverksamhet som grund.²

Konkurrensverkets bedömning

Under Konkurrensverkets utredning har det framkommit att leverantörer av mobila betallösningar för parkering verkar på en tvåsidig marknad, då både de som upplåter parkeringsplatser och de som parkerar måste vara anslutna till tjänsten för att den ska fungera. Leverantörer av mobila betallösningar för parkering erbjuder, till kommuner och andra som upplåter mark för parkering, en tjänst för inhämtande av betalning av parkeringsavgifter. Enligt Konkurrensverkets bedömning får klagomålen förstås som att klagandebolagen efterfrågar möjligheten att utföra en sådan tjänst, inhämtande av betalning av parkeringsavgifter, åt Göteborgs Stad. Endast om kommunen skulle efterfråga denna tjänst från klagandebolagen skulle klagandebolagen kunna erbjuda tjänster även till dem som parkerar på Göteborgs kommunala parkeringsplatser. Eftersom klagandebolagen snarare vill leverera en tjänst till kommunen skiljer sig omständigheterna således från leveransvägran i traditionell mening.

Göteborgs Stad och Parkeringsbolaget har valt att inte använda sig av privata aktörers tjänster för inhämtande av parkeringsavgifter. Kommuner får enligt 2 kap. 1 § kommunallagen (2017:725) själva ha hand om angelägenheter av allmänt intresse som har anknytning till kommunens område eller dess medlemmar. Kommuner får enligt 10 kap. 1 § kommunallagen i vissa fall även besluta att lämna över skötseln av en kommunal angelägenhet till en juridisk person eller en enskild individ. Kommuner har enligt detta regelverk i stor utsträckning möjlighet att välja om de vill utföra verksamhet själva, lämna över angelägenheten till ett kommunalt bolag eller om de vill ingå avtal med en privat aktör.

Ett tvång för kommuner att använda privata aktörers tjänster inom sin verksamhet, med bestämmelserna i 2 kap. 7 § eller 3 kap. 27 § KL som grund, skulle vara ingripande. Under de omständigheter som är aktuella i ärendena finner Konkurrensverket inte anledning att ytterligare utreda förutsättningarna för privata aktörer att erbjuda mobila betallösningar för parkering på kommunala parkeringsplatser inom Göteborgs kommun, utan skriver av ärendena från vidare handläggning i de delarna.

Konkurrensverkets beslut innebär inte ett slutligt ställningstagande till om förfarandet strider mot konkurrensreglerna.

---

² Propositionen *Konfliktlösning vid offentlig säljverksamhet på marknaden m.m.* (prop. 2008/09:231 s. 36); Marknadsdomstolens dom, *Konkurrensverket ./. Rådningstjänsten Dala Mitt*, MD 2014:1, 31 januari 2014.

Handläggningen i den del av ärendena som avser Parkeringsbolagets verksamhet i Mölndals kommun är inte föremål för detta beslut, och kommer fortsätta.

Särskild och subsidiär talan

Konkurrensverkets beslut att inte utreda det påtalade konkurrensproblemet ytterligare kan inte överklagas. Detta följer av 7 kap. 1 § KL.

De företag som berörs av förfarandet och/eller verksamheten kan däremot på egen hand väcka talan vid domstol för att få saken prövad enligt 3 kap. 2 § eller 3 kap. 32 § KL.

Särskild talan om förbud mot missbruk av dominerande ställning enligt 2 kap. 7 § KL (eller enligt artikel 102 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt) väcks genom ansökan om stämning vid Patent- och marknadsdomstolen.

Subsidiär talan om förbud mot konkurrensbegränsande offentlig säljverksamhet enligt 3 kap. 27 § KL väcks genom ansökan om stämning vid Patent- och marknadsdomstolen.

Detta beslut har fattats av generaldirektören. Föredragande har varit Malin Vässblad.

Rikard Jermsten

Malin Vässblad

Detta beslut publiceras på Konkurrensverkets webbplats.

Kopia till:

EasyPark AB

Inteleon AB

Göteborgs Stads Parkerings AB